

EL PONT CABRADÍS

El Pont Cabradís o Quebradís és una meravella geològica de primer ordre. El riu de Gósol s'engorja en travessar el congost entre les serres del Verd i d'Ensija. En la part més profunda i abrupte de l'afrau, passa per dins d'un llarg pont natural.

Envoltat d'altíssimes cingleres de conglomerat, salta i s'entolla ens un grogs on adquireix un to turquesa bellíssim. Pren el nom d'Aigua de Valls en entrar al terme d'aquest poble, un dels set que conformen el municipi de Guixers al Solsonès. Finalment desguassa al riu Cardener, al pantà de la Llosa del Cavall.

En aquestes contrades a cavall entre el Berguedà i el Solsonès, els rius s'anomenen pròpiament «aigua» —Aigua de la Corba, Aigua de Valls, Aigua de Llinars, que més endavant rep el nom d'Aigua d'Ora— els cingles «cints» i les feixes que els solquen «rues».

És un indret força concorregut, especialment a l'estiu. Tant podem accedir-hi des del sud pel Solsonès com des del nord pel Berguedà.

Des del Solsonès el més habitual és seguint el curs del riu, bé des del nucli de Valls o bé des de la Bauma de les Pintes, anant i tornant pel mateix camí o en un itinerari circular pel camí dels cints.

Des del Berguedà el camí més curt és des del Molí d'en Güell. Però tenim l'opció de començar a Feners en un itinerari circular retornant pel camí de les Fraus i, opcionalment, visitar Bonner.

Nota: hi ha força discrepàncies entre els topònims del mapa excursionista i el de l'ICGC, amb algun error conceptual en aquest darrer que, fins i tot, s'ha traslladat als penells explicatius d'algun itinerari (per exemple "cims" per "cints").

Des de Feners pel coll de Castellar. Retorn per Bonner i el camí de les Fraus.

Distància	10,6 km
Desnivell acumulat	550 m
Nivell de dificultat	difícil
Data	21 d'agost de 2021
Cartografia	Ed. Alpina. Rasos de Peguera, Serra d'Ensija o Vall de Lord, Port de Comte (1:25000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/el-pont-cabradis-81988221

Aquesta opció és recomanable únicament a gent habituada a trescar. Si bé bona part del camí d'anada és per pista i el retorn pel deliciós camí de les Fraus, l'accés i eixida de l'afrau cal fer-lo per camins rosts on s'hi han equipat diversos trams amb cordes i trobarem passos de grimpada fàcils (màxim II). El conglomerat ofereix abundants preses de peus i mans. Malgrat tot és delicat, sobretot en cas de mullena.

Accés

A Feners hi accedim per la B-400 des de la C-16 en direcció a Gósol. Passat Saldes i el coll de la Trapa trobem el mirador de l'Espà. Del costat mateix en parteix una estreta pista pavimentada que baixa a Feners. Deixem l'accés al nucli i continuem uns tres-cents setanta metres fins a un pont. Poc més enllà, al costat d'una resclosa, hi ha prou espai per aparcar-hi diversos vehicles.

Feners-resclosa (1198m)

És la captació pel canal d'abastament de la central hidroelèctrica de la Collada, aigües avall del Molí d'en Güell. Prou més avall, passat el Pont Cabradís, a la Corriu, hi ha una altra central.

Continuem per la pista per on hem vingut seguint el GR 107.1. Davallem fins al pont del Malpàs i pugem al Túnel de l'Avi que forada el Corro Morro, partió entre

Saldes i Gósol terme pel que transitem a partir d'aquí. La pista segueix bifurcant-se més endavant en direcció a Moripol o Vilacireres, però nosaltres la deixem per una altra a mà esquerra en direcció a Bonner. Davallem decididament fins a retrobar el riu al Molí d'en Güell.

Molí d'en Güell (1117m)

Ruïnes d'un molí fariner de finals del s. XVII o primeries del XVIII, propietat de la veïna masia de les Collades. Molt actiu durant tot el s. XIX i fins a primeries del XX. S'abandonà poc després de la Guerra Civil. De la mateixa època que el molí és el pont vell de l'antic camí ral de Gósol a Berga, substituït per la pista que hem seguit. Fou eixamplat adossant-li una part de formigó per permetre el pas de vehicles. Al peu d'un dels pilars hi raja una font de déu generosa.

Guanyem alçària allunyant-nos del riu per atènyer el coll de Castellar.

Coll de Castellar (1245m)

Deixem la pista per la que hem pujat i amb ella el GR i comencem a davallar per una altra precària a mà dreta que abandonem al cap d'uns cent-seixanta metres per un corriol que surt pel mateix costat. És un camí molt rost en el que ens cal ajudar-nos amb les mans en diversos punts. Quan s'aplana carenegem pel Serrat Llarg fins al morral on hi ha el primer tram equipat amb cordes. Trobem dos trams equipats més, rebutgem un corriol a mà dreta que baixa a la llera i més avall un altre a l'esquerra que puja a Bonner. Aviat atenyem la font que raja al peu de la soca d'un freixe. Aquí arriba el camí més habitual que hi mena des del nucli de Valls pel marge esquerre. Som a sobre del pont i continuem davallant per guanyar el marge dret. Una altra sirga protegeix un flanqueig. Un rètol a la roca ens senyala el camí dels cintos que arriba per aquest marge i, poc més avall, un tram mixt de cadenes i corda ens deixa a la llera, just al costat de la sortida d'aigües del pont.

Pont Cabradís (1032m)

Es considera que l'origen d'aquesta meravella geològica és deguda a grans blocs despresos encastats entre les parets de la afrau, propiciant una gran formació de tosca per sota de la qual s'hi esmuny el riu, en un pont natural d'uns cinquanta metres de llargària. Perquè el Pont Cabradís (o Quebradís, i altres denominacions semblants) no solament és l'aigua del riu el que el travessa, també se n'escorre i en raja de les parets i el sostre. Això fa que sigui especialment espectacular a l'hivern, amb els caramells penjant.

Desfem el camí d'anada fins a la bifurcació anterior a la font. Ens enfilem per un corriol prou fressat, amb antics senyals de pintura verds i la mateixa tònica que el de baixada però amb la particularitat que al primer tram augmenta molt l'exposició: una caiguda d'un centenar de metres sobre la llera, mesurada des d'un flanqueig sobre una lleixa protegida amb corda i sirga (precaris) al darrer dels passos equipats de l'itinerari.

El corriol acaba sobre una pista de treure fusta. La mateixa que hem pres al coll de Castellar.

Pista (1235m)

Un antic camí parteix a mà dreta, en trobem indicis de tant en quan, però en perdem al rastre fàcilment i acabem fent el porc seglar entre herbei, boixedes i esbarzers per accedir al llogaret de Bonner que albirem sobre la carena. De forma que NO RECOMANEM AQUESTA OPCIO (1).

- (1) Si volem visitar Bonner i retornar pel camí de les Fraus és millor continuar per la pista fins al coll de Castellar (sis-cents setanta metres sense a penes desnivell) i seguir a la dreta per la que hi hem pujat pel GR 107.1 (set-cents vuitanta metres fins al camí de les Fraus i dos-cents cinquanta més per Bonner). O retornar al coll pel camí de l'anada.

Bonner (1330m)

Ruïnes d'un petit nucli d'origen medieval –n'hi ha constància d'ençà el 1029– situat en una balconada sobre l'aiguabarreig del Torrent Fondo amb l'Aigua de Valls. És un lloc assolat amb bones panoràmiques de l'engorjat i els entorns. L'església romànica dedicada a Santa Eulàlia i Sant Miquel, a finals del segle passat encara romanien sencera.

En marxem per la pista que hi passa ben a prop i dos-cent cinquanta metres més enllà la deixem pel camí de les Fraus.

Camí de les Fraus (1313m)

Camí de bast de Bonner a Feners obert a mitja alçada del vessant ponentí entre la carena de la Roca del Saüquer i el Portet. Ben fressat i senyalitzat amb pintura groga. I en bona part ombrívol.

Guanyem alçada en suau pendent fins a la cota màxima de l'itinerari, per sobre l'esperó on s'alçava el Castell Fraumir. A partir d'aquí comencem a davallar i el camí s'eixampla fins a retornar-nos al punt d'inici.

Pel camí dels cints. Retorn pel marge de l'Aigua de Valls.

Distància	10 km
Desnivell acumulat	610 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	24 de juliol de 2016
Cartografia	Ed. Alpina. Vall de Lord/Port del Comte. (1:25000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/el-pont-cabradis-14153912

Des del Solsonès l'opció més habitual per accedir al Pont Cabradís és seguint el curs del riu, bé des del nucli de Valls o bé des de la Bauma de les Pintes, retornant pel mateix camí. Aquest itinerari, partint d'aquesta balma, hi arriba per la ruta dels cints i retorna pel riu.

L'itinerari és senyalitzat. Trobarem indicacions a les principals cruïlles i diversos penells explicatius sobre flora, fauna i orografia de l'entorn. Si bé el camí de pujada té trams pocs fressats i la senyalització de continuïtat, a base d'estaques, és més aviat escassa, les fites treuen de qualsevol dubte. A partir de la Torre de la Corriu el camí ja és molt fressat.

És un itinerari fàcil, tot i que en més d'un punt ens caldrà ajudar-nos amb les mans. Però tots els passos que podrien resultar delicats, especialment en cas de mullena, estan protegits amb passamans. És també molt ombrívol, pel que es pot realitzar en ple estiu.

El proposem en el sentit de les busques. D'aquesta forma superem els pendents més forts, entre la Torre i el Pont Cabradís, de baixada. Tot i que es ben factible fer-lo a l'inrevés.

Accés

Entre els punts quilomètrics 20 i 21 de la LV-4241 de Berga a Sant Llorenç de Morunys, prenem la carretera que puja a Sisquer (Xisquer) i Montcalb (Montcaub). A la mateixa cruïlla ja trobem indicacions al Pont Cabradís. Al cap de sis quilòmetres, més amunt de Sisquer, la deixem per una pista a mà esquerra, apta per a tota mena de vehicles, en direcció al Molí de la Corriu i al Pont Cabradís, entre altres.

Als quatre quilòmetres i mig, quan fa un gir de 180°, som al costat de la resclosa de la Bauma de les Pintes.

Bauma de les Pintes (990m)

Hi ha una resclosa de captació per la central del Molí de la Corriu. La bauma pròpiament és uns metres més amunt. Ampli espai per aparcament.

Seguim la pista (S) pel marge esquerre del riu fins atènyer l'edifici de la central hidroelèctrica. Per un pontarró passem a l'altra riba, on hi ha el molí.

Molí de la Corriu (915m)

Edifici restaurat, habitat ocasionalment, després de passar uns anys abandonat. Anys ha, era el punt de confluència dels masos de la contrada. Té tres ulls, un per cada carcabà, amb dos rodets horitzontals i un de vertical.

Hi ha diversos pals indicadors.

Revoltem per sobre l'edifici on prenem un corriol (W) pel marge esquerre de la Rasa de l'Horta (o Torrent de la Corriu). Més amunt creuem a l'altre marge (senyalitzat per una estaca) i, camí enllà, sortim sobre una pista que seguim pocs metres, quan tornem a creuar el torrent i, a la bifurcació, anem a l'esquerra (senyalitzat per una altra estaca). Més amunt una gran fita ens assenyala el camí de la Torre, a mà dreta.

En tot aquest tram de pujada, molt ombrívol, hi predomina la pineda.

Torre de la Corriu (1195m)

Envoltades d'antigues feixes de conreu, al peu del cingle de l'Espluga, hi ha les ruïnes d'un gran casal. Ha perdut la coberta i solament conserva les parets laterals i un cobert annex.

L'antiga construcció degué ser una casa forta senyorial o d'un pagès acabat cap al segle XIII. Després es deuria abandonar o ensorrar arran de la crisi demogràfica de la baixa edat mitja, fins que es va reaprofitar al segle XVIII. Es va trobar un cementiri al costat. De l'antiga construcció es conserva només els murs de migjorn i ponent, a l'angle sud-oest de l'edifici modern. L'alçada de l'antiga edificació deuria ultrapassar els 10 metres. L'edifici modern, de tres plantes, és del segle XVIII.

Marxem per un camí carreter (E) que deixem aviat per un camí a mà dreta (pal indicador) en baixada.

Mirador dels Cintells (1225m)

A mitja alçada del cingle que del Cap de Tolosa es despenja fins al riu, és una bona talaia sobre la vall. A migdia albirem les serres dels Tossals, de Valielles, dels Bastets i de Busa. I per l'altra banda la d'Ensija.

Som al punt més alt de l'itinerari, però això no vol pas dir que a partir d'aquí tot serà baixada. Ens cal baixar, sovint en fortíssim pendent, però també recuperar cota per salvar plecs del terreny i torrents com el de Vilacireres (o dels Cints) (1). El camí és ben fressat seguint les rues —lleixes— que tallen els cints. Passem per diverses baumes i un altre mirador. En aquest tram més solell, hi predomina l'alzinar, espurnejat de pi i boix.

Perdem alçària progressivament fins que la remor de l'aigua ens adverteix que som prop del riu. Encara ens cal flaquejar bona entona fins que, en creuar una torrentera, un indicador ens adverteix que cal davallar a l'objectiu principal de l'itinerari.

A mesura que ens hem anat engorjant el paisatge s'ha tornat més selvàtic i ombrívol. Aquí és la boixeda i el faig que prenen el relleu. També hi trobem exemplars de teix i grèvol.

Pont Cabradís (1050m)

Unes cadenes i corda ens ajuden a baixar a la llera, on hi ha la sortida d'aigües.

Es considera que l'origen d'aquesta meravella geològica és deguda a grans blocs despresos encastats entre les parets de la afrau, propiciant una gran formació de tosca per sota de la qual s'hi esmuny el riu, en un pont natural d'uns cinquanta metres de llargària. Perquè el Pont Cabradís (o Quebradís, i altres denominacions semblants) no solament és l'agua del riu el que el travessa, també se n'escorre i en raja de les parets i el sostre. Això fa que sigui especialment espectacular a l'hivern, amb els caramells penjant.

En fort pendent remuntem la torrentera per la que hem baixat. Després flanquegem per enfilem-nos sobre el pont (pal indicador). Un doll d'aigua raja de la soca d'un gran freixe.

Vers el nord, surt el camí al Coll de Castellar, no indicat als rètols. Nosaltres marxem en sentit contrari, per un camí ombrívol i fressat pel marge esquerre del riu, entremig d'una boixeda amb exemplars considerables.

El pas d'algunes codines podria resultar delicat amb terreny humit, però està ben protegit amb cadenes i sirgues.

Aigües Juntes (1025m)

Baixem a la llera al punt on dos torrents desguassen al riu. El del marge esquerre és el Torrent Fondo (1). És un indret bellíssim on un torrent d'aigua cristallina, fent bo el seu nom, forma una gorja profunda, fosca i estreta. El creuem a gual remuntant fort a l'altra banda. Llavors baixem per un tram on ens caldrà ajudar-nos amb les mans.

(1) Aquests torrents estan equipats i s'hi practica el descens d'engorjats.

L'Escalars (1025m)

Una sòlida escala d'uns quatre metres, amb passamà, ens ajuda a baixar prop de la llera des d'una lleixa.

Poc més avall el camí s'eixampla i transcorre planer. Passem pel costat de la Font de la Fam, uns degotalls sobre una formació de tosca coberta de molsa. Ben aviat atenyem la Bauma de les Pintes.